

Claudii Fleurii Abbatis Historia Ecclesiastica

Ab anno Christi 1738. usque ad annum 1740

Fleury, Claude

Augustæ Vindelicorum, 1786

VD18 90119355

§. 16. Gravis tumultus in S. Marini Republica cicitatus.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-67878](#)

„exemptione, & privilegio gaudere Sæc.XVIII.
„possint., A.C. 1739.

„Hortamur demum paterne simul,
„& efficaciter eosdem Archiepiscopos,
„ne graventur quolibet quinquennio,
„nempe cum renovari sibi prædictæ for-
„mulæ tertiae facultatem postulabunt,
„Nos, seu Romanum Pontificem pro
„tempore existentem per organum ejus-
„dem Congregationis de fructu, & pro-
„gressu dictarum Missionum certio-
„rare, salva tamen semper in præmissis
„auctoritate Congregationis eorundem
„Cardinalium. ,,

§. XVI.

Gravis tumultus in S. Marini Re- publica concitatus.

Internum, quo Pontifex ob Archiepi-
scopi Salisburgensis Zelum supera-
bundabat, solatum haud leviter inter-
turbarunt molesti admodum eventus;
quippe eidem nuntiatum erat, a Pon-
tificio triremium Præfecto phaselo
fuisse vectos Romam missos, qui re-
tulerunt, quamprimum præatoria tri-
remis propugnaculum S. Michaelis at-
tigisset, ad transtra damnates necnon
remiges inter se conspirasse, & decre-
visse, milites partim in mare projicere,
partim armis exuere, ac demum tri-
Hist. Eccles. Tom.LXXVL Bb re-

Sæc. XVIII.
A. C. 1739.

remem ad barbaras oras deducere: exequendæ signaculum fore sclopi explosionem condicta hora noctu faciem: Divina autem providentia factum ut sclopetum pulveris pyrii vitio explodi non potuisset, ñeo autem cōperto conjuratos exclamasse: *Flamma! Flamma!* quin tamen hæc vox omnibus pro classico habita sufficeret ad hunc rumorem autem Bussium ac chitalassum tempestive accurrisse, quid rei subesset, suspicatum partim minis, partim adhibita vi periculosa hanc conjurationem dissipasse, ac jussisse, ut captivi & coriphæi ad Urben veterem deportati, promerito supplicio multarentur, demum, facta ulteriore inquisitione varium armorum apparatus a conjuratis congestum in trirem fuisse repertum &c. Hoc nuntio perculsus Pontifex pro periculo feliciter iunctato Deo Sospitatori immensas reperdit grates.

Vix autem a terrore respiraverat, cum nova majoris tumultus pericula imminerent. Res ita contigit: Floruit aliquamdiu suo ambitu exigua quidem civium tamen concordia fortis Res publica Santmarina intra fines Pontificie ditionis & Ducatus Etruriæ sita: Regebatur propriis suis legibus, tam amplis quoque dotata privilegiis ac liber-

tatibus, ut Venetorum Rempublicam, Sæc. XVIII.
dilectissimam suam Sororem appellare A. C. 1739.

non dubitaret. Attamen jam per aliquot annos Senatum inter & populum graves exortæ fuerunt discordiæ, omnisque compositæ societatis ordinisque nexus intercisis fuit; Optimates in cives intoleranda arrogantia inhumani, & cives Senatus imperio rebelles; unde pro consilio temeritas, pro fidelitate morum ac concordiæ dissolutio, pro mutuis inter se officiis animorum mæror, odium, seditiosa, verbosaque iuria & continuæ rixæ ac altercationes: omnia demum sus deque miscebantur: In hoc perturbato rerum statu populus motu proprio Romani Pontificis opem implorabat, eoquod penes hunc summi imperii tunc jus esset. Eo igitur fine populi Primores ad Cardinalem Alberonium, qui finitimam Æmiliæ Provinciam Legatus administrabat, supplices adeunt, & per eum suis calamitatibus finem imponi efflagitant. Hic vero, cum jam dudum hanc Urbem Apostolicæ Sedi pleno jure subjicere tentasset, de oblata occasione latus, datis ad Papam literis exponit, San. Marinos a Senatu acriter vexari, paucorumque factione ad incitas redigi, proin se eorum nomine supplicare, ut Pontifex his afflictis prompte & efficaciter succur-

B b 2 rere

Sæc. XVIII. rere vellet, in mora esse periculum
A. C. 1739. nec spem pristinæ unionis superesse, in
tota Respublica Pontificiæ ditione
potestati subjiceretur. Acceptis hi
literis Clemens Alberonio respondit
quod si San-Marini ultro sese subjiceret
vellent, ac in hoc proposito permane-
viderentur, ipse eorum finibus adesse
& quotiescumque potior, saniorque po-
puli pars Pontificis auctoritatem ex-
posceret, tunc annuente Senatu Urbi
possessionem caperet, non autem invi-
vum adhiberet; quo enim plus quis po-
set, hunc eo moderatius imperio ex-
obstrictum esse: præprimis igitur utrius-
que partis caussam cognosceret, & quo
æquum justumque foret. componeret
satageret. Verum hæc Pontificis mo-
deratio Cardinali Alberonio adeo ne
probabatur, ut pro more suo Martinus
spiritibus fervens, die decima septima
Octobris Serravallem contenderet, in
suasque partes loci illius Parochum per-
traheret, qui sub obtenuit, hunc Cardinalem
esse eorum Episcopum, incolas con-
vocavit, Alberonius vero nomine Ponti-
ficiis arcem per suos occupavit, iterque
suum ad proximum pagum prosecutus
est; cum autem ibi quidam rustici Ec-
clesiæ campanas compulsarent, Giangius
Centurio cognita hac violentia, urbis
Sant-Marinæ portas claudi jussit, quos
tamen

tamen alter Centurio, nomine Angelius Sæc. XVIII.
partim indignationis, partim tumultus A. C. 1739.
metu aperiri voluit: Urbem igitur Car-
dinalis nullo milite stipatus ingreditur,
populo festive acclamante: *Vivat Pon-*
tifex! Saravallensem quippe arcem a
Cardinale fuisse occupatam, nondum
eis innotuerat, omnesque credebant,
eum nonnisi pro Loliorum libertate de-
precatum advenisse: Paulopost Opti-
mates Cardinalem per suos Deputatos
honorifice salutatum accurruunt, & quo
officii genere eidem deservire possent,
interrogant, quibus respondit Alberonius,
se brevi sua eis confilia mani-
festaturum. Tum vero Optimates, ne-
scio quid funesti ex inopinato Cardina-
lis adventu ac responso sibi præfigire
cæperant, magisque eorum timor au-
gebatur, cum Almerigium olim Com-
missarium, quem Senatus velut patriæ
proditorem exulare jussiferat, rediisse,
necnon plures alios rebelles armis præ-
cinctos in Cardinalis Palatio convenisse
intelligerent: ne ergo inermes ac im-
parati obruerentur, tam in arcibus,
quam in aliis locis milites stationarios de
improvisæ irruptionis periculo, missis
ubique nuntiis admonuerunt: Nihilo-
minus horum solertiam prævenerat sa-
gacitas Alberonii, qui jamjam Arimi-
nensi, Vernechiensi, Montescudolano,

Bb 3   alia-

Sæc. XVIII. aliarumque urbium Præfectis mandata
 A. C. 1739. dederat, ut cum militibus suis ac sbiri
 ad Sant- Marinorum Rempublicam se
 current, ad Cardinalis Legati nutum
 in Urbem penetraturi. Vicissim cives
 & cuncti, quotquot contrahere posse
 erant, milites tota nocte in armis ex-
 cubabant: ait eadem hac nocte facti
 illos, qui ad Ripæ portam vigilias age-
 bant, hostiliter invadunt, repellunt, per-
 tamque aperiunt; ergo mox trecenti
 milites Pontificii & totidem sbiri Ur-
 bem invadunt, & ni subito claves a
 Urbis portas & arcem della Rocca tra-
 rent, Urbis incendium, totiusque Re-
 publicæ vastitatem minitantur. Si
 afflictis, turbatisque rebus Senatore
 omni ope & consilio destituti nil re-
 quum habuere, nisi ut ipsem Guber-
 nator (ita enim præceperat Alberoni) comitantibus eum civium Primoribus
 Cardinali Legato claves porrigeret
 palam tamen declarans, id nonnulli
 per vim metumque fieri: Cardinali
 nihilominus sigilla, clavesque ad Ar-
 chivum, & ad commune ærarium si-
 trandi petiit, & die vigesima quinta
 Octobris arcem della Rocca a suis mi-
 litibus occupari jussit. Eadem adhuc
 die principes Magistratus ad Cathedra-
 lem Ecclesiam convocavit, præcepit
 que, ut solemni sacramento se obstringerent;

rent, semper se in fide permanuros, Sæc. XVIII.
 neque unquam Romanum Pontificem A. C. 1739.
 deserturos. Hoc idem multi metu ad-
 asti jurant, alii recusant, nonnulli re-
 nova perterriti. ac pejora veriti. Urbe
 dilabuntur, quos inter præcipui erant
 militiæ Præfectus, Leonardelli Fratres,
 Gozius, Onofrius, Bagnius, Benius,
 Martellius, Calbinus, aliquique Reipu-
 blicæ Optimates: Hos omnes tamen,
 ut mox redirent, interminata capitali
 poena, & bonorum confiscatione, Al-
 beronius jussit, Maccionium vero, &
 Ludovicum Beluecum aliasque custo-
 diæ dari, & Leonardelliorum ædes ex-
 pilari præcepit. Saravallenses vero se
 a proprio suo Parocho delusos fuisse que-
 rebantur, & contra Pontificem arma
 parabant, cum vero vim adhiberi cer-
 nerent, se se Cardinalis arbitrio reli-
 quere; soli autem Fiorentini castri in-
 colæ ultro summi Pontificis imperium
 agnoverunt, ceteri autem omnes pagi
 Alberonio declararunt, se quidem ce-
 dere, utpote resistendo impares, si ta-
 men Pontifex eos vi subigere decre-
 visset, se declarare, hanc eorum sub-
 jectionem duntaxat vi extortam esse:
 e contrario autem Montegiardini &
 Faetani cives immotam Republicæ fi-
 dem pollicebantur, vi tamen admota
 se cum ceteris subjicere coacti sunt:

Bb 4

om-

Sec. XVIII. omnibus enim locis facta erat irruptio
 A. C. 1739. multæ domus ex integrō deprædatæ
 & civium nonnulli Ravennam in catœ-
 res abstracti, militiæ Præfecti & Ma-
 gistratus exauktorati, atque in eorum
 locum subrogati Angelius, Alphonſus
 Giangius, ac Julianus Malpelus, &c.
 cum Benjamin Lolius in arcis Gubet
 natorem renuntiatus. Insuper Cardi-
 nalis nomine Pontificis edictum promul-
 gari jussit, vi cuius cunctis arma ge-
 stare vetitum, cumque rumor spar-
 set, Etruriæ Administros validum ag-
 men in Reipublicæ opem Carpegnan
 versus emisisse, Alberonius Marineus
 & Ravennatensi Præfectis in mandatis
 dedit, ut conscriptis militum supple-
 mentis rupta omni mora accurrerent.

§. XVII.

*Respublica per summum Pontificem
 suæ libertati restituta.*

Ceterum omnibus persuasissimum fuit
 cuncta hæc incio ac invito Cle-
 mente Papa fuisse attentata, totiusque
 tumultus auctores, fautoresque exti-
 sisse præcipue Almarighum, Lolium,
 Penam, Ariminensem Episcopum, An-
 gelium, aliosque factiosæ plebi adhae-
 rentes. Graviora insuper mala ex vio-
 lenta hac Reipublicæ oppressione time-
 bantur,